

BIBLIJSKE LEKCIJE

Primajte moju pouku, a ne srebro, i znanje radije negoli birano zlato. Izr. 8:10

VUKA, HRVATSKA, 27. SIJEČANJ, 2025.

BOJAN MIRKOVIĆ, MIHAJLO
TORDAJ

DA LI U BIBLIJI POSTOJI PAKAO?

U prošlom proučavanju smo videli šta nam Božija reč otkriva o stanju mrtvih i šta je to živa duša. Videli smo da se telo vraća u prah zemaljski i odlazi u besvesno stanje, nalik spavanju, a da je živa duša sklop Božijeg daha, koji dolazi od Božijeg duha, i tela koje je sačinjeno od praha zemaljskog. Takođe smo videli da jedan duh, Božiji Duh, održava sve što je živo u životu i daje im dah životni.

U ovom proučavanju ćemo videti šta Božija reč uči o paklu i da li nepokajani ljudi zaista odlaze u pakao da se večno muče zauvek. Videćemo i da li reč pakao zaista stoji u Bibliji, pošto mnogi koji su je čitali, su videli da postoji na njihovom jeziku reč pakao u Pismu.

Postoje tri reči u Bibliji koje su pogrešno prevedene sa „pakao“, a mi ćemo sada kroz svaku reč posebno proći i videti u originalu šta te reči znače. U starom zavetu se na hebrejskom koristi reč „šeol“ koja se u Bibliji koristi 65 puta, a od toga je nažalost na našem jeziku 31 put pogrešno prevedena, a u novom zavetu se koriste dve grčke reči – „hades“ i „gehena“.

Prva reč „šeol“ je na nekim mestima ispravno prevedena, a ona znači grob i o tome čitamo: **Jer grob (šeol) te ne može hvaliti niti te smrt može slaviti: oni koji silaze u jamu ne mogu se nadati tvojoj istini. Isaija 38:18** Vidimo da ljudi koji odlaze u grob, koji je na hebrejskom „šeol“, ne mogu slaviti Boga, a videli smo i zašto iz prethodnog proučavanja, jer su mrtvi, nesvesni i ne znaju ništa. Dalje čitamo: **Jer u smrti nema spomena na tebe: u grobu (šeolu) ko će te hvaliti? Psalam 6:5** I u ovom stihu vidimo da u grobu ljudi ne spominju Boga niti ga hvale jer su nesvesni. Reč „šeol“, koja znači grob, kada se dobro prevede, uklapa se u sve ono što smo do sada videli iz proučavanja. Pogledajmo sada šta se dešava kada se reč „šeol“ prevede sa pakao u sledećem stihu: **Jer mi nećeš ostaviti dušu u paklu (šeolu); ni dopustiti da Svetac tvoj vidi raspadanje. Psalam 16:10** Ovaj stih se odnosi na Isusa Hrista i ako bi reč „šeol“ preveli kao pakao, to bi značilo da Bog neće ostaviti Isusa Hrista u paklu. Znamo da je Isus Hrist bio u grobu, a ne u paklu i da jedino u grobu može biti raspadanja tela posle smrti.

Da se ovi stihovi zaista odnose na Isusa čitamo: **Ljudi, Izraelci, čujte ove reči: Isusa Nazarećanina, čoveka kojega je Bog među vama potvrdio silnim delima,**

čudesima i znamenjima koja je Bog po njemu učinio usred vas, kao što i sami znate, njega ste, predatog po Božjem odlučenom naumu i predznanju, uhvatili i bezakoničkim rukama razapeli i pogubili. Njega je Bog vaskrsao oslobodivši ga muke smrti, jer nije bilo moguće da ga ona zadrži. Jer David za njega govori: 'Gledah Gospoda svagda pred svojim licem, jer mi je zdesna da ne posrnem. Stoga mi se raduje srce i kliče jezik; štaviše, i telo će moje počivati u nadi: jer mi nećeš ostaviti dušu u paklu (hades) ni dopustiti da tvoj Svetac ugleda raspadanje'. Dela apostolska 2:22-27 Stihovi iz Psalma 16 odnose se na Isusa Hrista, a i u Delima se grčka reč „hades“, koja znači grob, prevela sa pakao, a Isus je bio u grobu. U sledećem stihu je grčka reč „hades“ dobro prevedena sa značenjem grob: **Gde je, smrti, žalac tvoj? Gde je, grobe (hades), tvoja pobeda? 1. Korinćanima 15:55** Reč „hades“ je u novom zavetu korišćena 11 puta i samo jednom je prevedena dobro u našem jeziku, i to u ovom stihu. Vidimo da ovde apostol Pavle govori o smrti i grobu i da su pobedjeni, jer je Hrist pobedio i smrt i grob i ima ključeve od smrti i groba, i zato će imati pravo da vaskrsne svakoga ko se u svome životu pre smrti pouzdao u njega.

Sada ćemo videti da je Hrist zaista bio mrtav i oživeo, i da, pošto je vaskrsao, smrt i grob nisu mogli da ga zadrže, jer je živeo životom bez greha: **Ja sam onaj koji živi; i bio sam mrtav, i gle, živ sam zauvek, amin; i imam ključeve pakla (hades) i smrti. Otkrivenje 1:18** U ovom stihu primećujemo i pogrešan prevod reči „hades“, koja znači grob. Ljudi koji veruju u pakao, veruju da nepokajani grešnici idu u pakao da se večno muče. Međutim pogrešno prevedena reč pakao (hades), da je zaista ispravno prevedena, uklopila bi se u ostali deo stiha, gde kaže da ima ključeve od smrti, a znamo da je Isus pobedio smrt i grob, jer je vaskrsao iz mrtvih. Zato će Hrist imati pravo da vaskrsne verne na spasenje i neverne za primanje suda, ali tom temom ćemo se baviti drugom prilikom. Ako u ovom stiha ubacimo reč pakao kao hades, on bi onda mogao i da spase ljude iz pakla jer ima ključeve od pakla, ali vidimo da se ta reč ne slaže sa stihom iznad da su smrt i grob (hades) izgubili bitku zato što je Isus pobedio.

U sledećem stihu ćemo ponovo videti da je reč „hades“ pogrešno prevedena sa reči pakao: **Unapred je video i proreкао za Hristovo uskrsnuće da mu nije ostavljena duša u paklu (hades) niti mu je telo videlo raspadanje. Dela apostolska 2:31** Po ovom prevodu ispada da je Isus bio u paklu, a ne u grobu, i zato vidimo da tu treba da stoji reč grob, a ne pakao. Ljudi koji veruju u pakao, veruju da samo zli i nepokajani idu u pakao,

kao što sam već naglasio, a mi ćemo sada videti kroz stihove da Isus nije učinio ni jedan greh: **1. Petrova 2:21,22 Jer upravo ste na to pozvani; zato što je i Hrist trpeo za nas, ostavivši nam primer da idete njegovim stopama: on koji greha nije učinio, niti se u njegovim ustima našla prevara.** Vidimo ovde da Isus nije učinio ni jedan greh, niti se na njegovim usnama našla prevara i da je on živeo svetim životom. On nam je ostavio primer da idemo njegovim stopama. Ne samo da živimo svetim životom, već i da prilikom smrti gde odlazimo u grob, imamo nadu u vaskrsenje i večni život, jer je i Hrist vaskrsao iz groba, a tako će i ljudi vaskrsnuti iz groba, a ne iz pakla. Ipak, ljudi koji veruju u pakao, veruju u stihove koji govore o paklu i ne proveravaju prevode, iako su kontradiktorni njihovom verovanju i ostalim stihovima iz Biblije.

Druga reč iz Novog Zaveta koja se prevodi sa pakao je – „gehena“. Ona se u Bibliji može pronaći 12 puta, i na žalost svih 12 puta je pogrešno prevedena sa pakao. U nekim situacijama je reč „gehena“ prevedena da znači pakao, a u nekim da znači vatra od pakla, što je nažalost loš prevod. Pravo značenje grčke reči „gehena“ dolazi od „doline Hinom“, i ta dolina se nalazila ispred Jerusalima i spominje se u sledećem stihu: **I uspinjala se međa Dolinom sina Hinomovog do južne strane Jevusa, a to je Jerusalim. Potom se međa uspinjala na vrh gore koja sa zapada leži pred dolinom Hinom, koja je na severnom kraju Doline divova. Isus Navin 15:8** Vidimo da dolina Hinom zaista postoji i da se nalazi ispred Jerusalima, i ta reč se sastoji od dve reči - od prve reči „gej“, što znači na hebrejskom dolina i druge reči „Hinom“, što je ime Hinom. Te dve reči čine reč ge-hena. Pogledajmo stihove gde je reč „gehena“ prevedena sa pakao: **Ako te tvoja ruka sablažnjava, odseci je: bolje ti je sakatom ući u život nego s obe ruke otići u pakao (gehena), u oganj neugasivi. Marko 9:43** Isus u ovom stihu ne govori o paklu, već o dolini Hinom. Ako pitamo ljude da li treba da odsećemo ruku koja nas navodi na greh, kažu da ne treba, jer greh je u srcu, jer čovek i bez ruke može da čini greh. Pismo kaže: **Jer iz srca izvire zle misli, ubistva, preljube, bludništva, krađe, lažno svedočenje, hule. Matej 15:19** Ljudi znaju da ne treba da seku ruku da bi prestali da čine greh, već treba da svoje srce predaju Hristu. Ali kad ih pitamo da li je drugi deo stiha o paklu, gde se vatra nikada neće ugasiti bukvalan, oni kažu da jeste, iako su kontradiktorni sami sebi i sami određuju šta je bukvalno, a šta nije. Sad ćemo videti i zašto je Isus pominjao reč „gehena“ i zašto je rekao da je tu oganj koji se nikada ne gasi. **Zato što su me napustili i otudili ovo mesto i na njemu kád palili drugim**

bogovima, koje nisu poznavali ni oni ni njihovi oci, ni judejski kraljevi, i napunili ovo mesto krvlju nevinih; sagradili su i uzvišice Vaalu, da spaljuju svoje sinove ognjem kao žrtve paljenice Vaalu, što ja nisam zapovedio, niti to rekao, niti mi je to na um palo. Stoga, evo, dolaze dani”, govori GOSPOD, “kada se ovo mesto više neće zvati Tofet, ni Dolina sina Hinomova, nego Dolina klanja. Jeremija 9:4-6 Gehena se koristila kao smetlišće, za spaljivanje otpadaka iz Jerusalima, a tela uginulih životinja bacana su u tu dolinu da ih proguta vatra, kojoj je dodavan sumpor kako bi pomagao gorenju. Ta vatra je neprestano gorela i to je prvi razlog zašto je Isus pominjao Gehenu i vatru koja se nikada ne gasi. U Gehenu su bacana i tela pogubljenih zločinaca, za koje se smatralo da nisu dostojni da budu sahranjeni u grob. Živi ljudi nisu bacani u Gehenu; prema tome, to nije bilo mesto svesnog mučenja.

Pogledamo i drugi razlog zašto je Isus rekao za vatru da se nikada neće ugasi: **Jer naš Bog je oganj koji proždire. Jevrejima 12:29** U ovom stihu vidimo da piše da je Bog vatra koja proždire, a Bog nikada ne može biti ugašen. A odakle dolazi vatra? **Oganj ide pred njim i spaljuje uokolo protivnike njegove. Psalam 97:3** Od Boga dolazi oganj koji spaljuje sve one koji mu se protive, a znamo da on ne može biti u paklu, jer je na nebu. Videćemo zašto Bog ubija vatrom ljude koji ne žele da žive po njegovoj volji već žele da ugađaju sebi, da ne bi neko pomislio da Bog mrzi ljude koje će da spali. Bog voli svakog čoveka i želi sve da spasi, ali ovi ljudi nisu želeli da ih spasi od smrti, nego su svesno ostali da žive u grahu.

Prvi stih koji ćemo navesti pokazuje kako je Isus pokušao da spase ljude koji ga nisu voleli, ali oni ga nisu hteli: **Jerusalime, Jerusalime, ti koji ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslali, koliko li sam puta hteo da okupim decu tvoju kao što kvočka okuplja svoje piliće pod svoja krila, a vi niste hteli! Matej 23:37** Svi znamo kako se kvočka brine o svojim pilićima. Isto tako se i Isus brine za sve nas da nas spase, ali nažalost ne prihvata svako poziv. Čitamo sledeće stihove: **U ovome je ljubav: ne da smo mi voleli Boga, nego je on volio nas i poslao svog Sina da bude žrtva pomirnice za naše grehe. 1. Jovanova 4:10** Ovde vidimo da nismo mi prvi voleli Boga, već je on prvi voleo nas i postarao se i dao svog sina za naše grehe, i ako dopustimo da Isus radi na našim srcima i mi ćemo voleti njega. Često čovek misli da je Bog kao čovek po ponašanju i da se Bog ljuti i mrzi nas ako se ne složimo sa njim u njegovim istinama, i zato želi da spali ljude koji ne žive po Božijoj volji. Međutim, Biblija nam otkriva Božiji karakter suprotan ljudskom karakteru i videli smo samo kroz nekoliko stihova koliko Bog voli svakog čoveka i bori se da ga spasi, dajući život svog rođenog sina Isusa za naše grehe. Sada ćemo videti zašto Bog toliko odlaže dolazak svoga Sina, koliko se brine za nas i bori da spasi svakog čoveka, ali ljudi ne žele, već žele da uživaju u svojim gresima: **Najpre znajte to da će se u poslednjim danima pojaviti rugači; hodaće po vlastitim požudama, i govoriti: “Gde je obećanje njegovog dolaska? jer otkada su oci zaspali, sve ostaje kao što je bilo od početka Stvaranja.” Jer oni hotimice ne**

žele da znaju da po reči Božjoj nebesa su bila od davnina i da se zemlja izdigla iz vode i u vodi po njoj je i ondašnji svet, vodom potopljen, propao, a sadašnja nebesa i zemlja istom su rečju zadržana i čuvaju se za oganj na dan suda i propasti bezbožnih ljudi. Ali, ljubljani, jedno neka vam ne bude nepoznato: jedan dan je u Gospodu kao hiljadu godina i hiljadu godina kao jedan dan. Nije Gospod spor u pogledu svog obećanja, kako ga neki sporim smatraju; nego je strpljiv prema nama, ne želeći da iko propadne, nego da svi dođu do pokajanja. **2. Petrova 3:3-9** Upravo se ovo ispunjava pred nama; mnogi se pitaju gde je taj obećani Isusov dolazak, jer sve stoji isto od kako je svet bio potopljen vodom zbog nepokajanih ljudi i sada se taj isti svet čuva za vatru, ali Bog odlaže dolazak jer ne želi da iko pogine već da se svi pokaju za svoje grehe i prihvate Isusa za Spasitelja sveta. Ovde vidimo veliku Božiju ljubav koja je dugotrpeljiva prema svim ljudima, ali kada više ne bude nade da se iko spasi i kada se svi odluče na koju će stranu, Bog će morati delovati.

Pročitajmo šta bi se desilo kada bi Bog dopustio da zli zauvek ostanu u životu: **Ako li se i pokaže milost zlome, on se ipak neće naučiti pravednosti: u zemlji čestitosti on će postupati nepravedno i neće se obazirati na GOSPODNJE veličanstvo. Isaija 26:10** Samo Bog zna kada ne postoji nikakva šansa da se čovek spase i samo Bog može da ubije ovakve ljude. Mi ne znamo šta se nalazi u srcu svakog čoveka, to jedino Bog zna i zato će jedini on izvršiti presudu. U Bibliji se spominju dve smrti i sada ćemo videti da je spaljivanje nepokajanih ljudi druga smrt: **I smrt i pakao (hades) behu bačeni u ognjeno jezero. To je druga smrt. I ko god ne bude naden zapisan u knjizi života, beše bačen u ognjeno jezero. Otkrivenje 20:14,15** Ovde vidimo da se spaljivanje zlih ljudi naziva druga smrt i opet vidimo da ovde reč pakao ne može da stoji, jer je tu upotrebljena reč „hades“, koja znači grob. Kada bi tu stajala reč pakao, to bi značilo da se pakao, u kojem gori vatra, baca u pakao, zato što oni koji veruju u pakao, veruju da je pakao to ognjeno jezero. Zato tu treba da stoji „i smrt i grob su bili bačeni u ognjeno jezero“, jer više neće posle ovoga biti ni smrti ni groba. Pošto smo videli da je ovo konačna druga smrt gde završavaju nepokajani grešnici, sada ćemo pročitati šta će ostati od nepokajanih ljudi koji završavaju u ognjenom jezeru i umiru drugom smrću: **“Jer evo, dolazi dan koji će kao peč goret; i svi oholi, da, i svi oni koji zlo čine, biće strnjika: dan koji dolazi spaliće ih”, govori GOSPOD nad vojskama, “da im ne ostane ni korena ni grane. Ali vama koji se bojite moga imena Sunce pravednosti će ogranuti s ozdravljenjem u svojim krilima; i vi ćete izlaziti i rasti kao telad iz staje. I gazićete opake; jer će oni biti pepeo pod vašim stopalima u dan kada ja to učinim”, govori GOSPOD nad vojskama. Malahija 4:1-3** Od zlih će ostati samo pepeo i neće se večno mučiti u paklu, a spašeni ljudi će hodati po tom pepelu, jer znamo da spaseni ljudi neće biti u paklu. Pogledajmo još jedan stih da nepokajani ljudi više neće postojati: **Jer zlotvori će biti uništeni, a oni koji čekaju na GOSPODA, zemlju će naslediti. Jer još samo malo i neće više biti**

opakoga; da, marljivo ćeš tražiti mesto njegovo, ali ga neće biti. Psalam 37:9,10

Prvo smo videli da će od nepokajanih ljudi ostati samo pepeo, a onda smo videli da će oni biti uništeni i da će spaseni gledati na mesta njihova, ali ih više neće biti, jer prestaju da postoje. Pročitajmo šta će dalje biti kada zli prestanu da postoje: **Otkrivenje 21:4 I obrisaće im Bog svaku suzu s očiju; i neće više biti smrti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti: jer ono prethodno je prošlo.** U ovom stihu vidimo da Bog obećava svom poslušnom narodu da neće više biti smrti, ni plača, ni bola, ni tuge i da će obrisati svaku suzu sa njihovih lica.

Pošto smo videli da drugom smrću nepokajani zauvek umiru i prestaju postojati, pogledajmo još šta Biblija govori o prvoj smrti. Prva smrt je ona kojom prirodno svaki čovek na zemlji umire, a Biblija je opisuje kao spavanje. O prirodnom umiranju ili prvoj smrti čitamo: **I usnu Jezekija sa svojim ocima i sahraniše ga u najvažnijoj od grobnica Davidovih sinova; sva Judeja i stanovnici Jerusalima odaše mu počast za njegove smrti. Umesto njega zavlada njegov sin Manasija. 2. Dnevnika 32:33** Vidimo da je Jezekija zaspao kao i njegovi preci. Pročitajmo i sljedeće stihove: **Došavši u kuću, nikome ne dopusti da ude s njim, osim Petru, i Jakovu, i Jovanu, i devojčinom ocu i majci. I plakali su svi i žalili za njom; ali on reče: “Ne plačite, nije umrla, nego spava.” I podsmevali su mu se znajući da je umrla. Ali on ih je sve isterao napolje, uhvatio je za ruku i pozvao, rekavši: “Devojko, ustani.” I vrati se duh njen i ona istoga trena ustade, a on zapovedi da joj daju da jede. Njeni roditelji su bili zapanjeni, ali on im zapovedi da nikome ne govore šta se desilo. Luka 8:51-56**

Vidimo u ovim stihovima da su se roditelji devojčice podsmevali kad im je Isus rekao da nije umrla, nego spava. Sigurno bi se i danas mnogi podsmevali Isusovim rečima kad bi im rekao da je smrt samo spavanje, pošto svi ljudi moraju da budu probudeni još jednom (**Otk. 20:5,6**). Zato ako smo verni njegovim rečima i živimo po njegovoj volji, ne treba da se bojimo smrti, jer će nas prilikom vaskrsenja Gospod probuditi na vaskrsenje života. Kroz ovo kratko proučavanje smo jasno videli i dokazali Pismom da pakao kao mesto večnog mučenja ne postoji i da ideja o večnim mukama nije nešto što dolazi iz Božjeg uma. Ako ne dolazi iz Božjeg uma, onda sigurno mora da dolazi iz uma onoga koji je izustio prvu laž u Bibliji.